

Derfor er klokke og kalender viktige når du maler

Pensel, rull og dekkematerialer er det enkelt å huske å ha med når du starter et maleprosjekt. Men har du tenkt på at både armbåndsuret og en kalender også kan være avgjørende for et godt resultat?

Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no



Et vellykket maleprosjekt krever at du skjønner hva det er som skjer med malingen fra det du åpner malingboksen til malingen har herdet på veggen. Dette er en prosess som faktisk kan ta flere uker, men de første forandringene skjer allerede få minutter etter at du setter maleverktøyet mot underlaget. Hvor lenge du venter underveis, kan ha avgjørende betydning for sluttresultatet.

– All den viktigste informasjonen om dette står på malingboksen, men mer detaljerte anvisninger får du i produktdatabladet. Der får du også ytterligere veiledning til hvordan du lykkes. Les på boksen og i produktbladet som du finner på malingprodusentens nettsider, anbefaler malermester Roger Fridheim hos Flügger.



BRUKSANVISNING: På baksiden av malingspannet står den viktigste informasjonen som du trenger. Mer detaljert informasjon finnes i produktdatabladet som du kan laste ned fra produsentens nettsider.

Klimaet teller

Det er viktig å merke seg at alle veiledende tidsangivelser gjelder under gode maleforhold – normal relativ luftfuktighet (RF) og temperatur i rommet og i underlaget – altså ved +23 grader og RF 50 prosent. Lavere temperaturer eller høyere luftfuktighet vil kunne føre til at ventetiden forlenges. Ved høyere temperatur eller lavere luftfuktighet vil malingene tørke og herde raskere.

– Du kan bruke dette til egen fordel dersom du maler et sted hvor du trenger ekstra tid til å lage fin finish. Hvis du da hever RF i luften eller senker temperaturen noen grader får du senere tørk, sier Eirik Larsen hos Gjøco.

Men vær OBS på at for rask tørk eller herding kan svekke egenskapen til malingen.

Her er en forklaring til de viktigste fasene i malingers tørkeprosess.



RF: Opplysninger om ulike tørketider gjelder ved optimal temperatur og relativ luftfuktighet. Ved lavere temperatur eller høyere RF forlenges tørketiden og ved høyere temperatur eller lavere RF tørker malinge raskere.

1. Åpentid

Åpentid er det tidsrom hvor malingen kan bearbeides på flaten. Den starter ved første penselstrøk, og ender når malingen begynner å bli seig.

Viktig fordi: Under dette tidsrom det mulig å fikse på finishen – du kan rette til, glatte ut eller bearbeide malingen, uten å få synlige overganger, penselstrøk eller rullemerker. Hvor lenge er det: Vanntynnbare maling har kort åpentid, ofte telles dette i minutter.



ÅPENTID: Vanntynnede malinger begynner å tørke raskt etter påføring. For et fint resultat trenger du å jobbe systematisk og raskt.

2. Tørketid

Tørketid angir når den malte flaten er støvtørr eller klebefri. Det betyr at tilstrekkelig mye av løsemiddelet (vann eller olje) har fordampet, slik at støv ikke lenger fester seg.

Viktig fordi: Du kan da berøre flaten lett uten å få maling på fingrene eller at det blir merker i flaten. Hvor lenge er det: For vanntynnet interiørmaling skjer dette ofte etter 1-2 timer.— Tørketiden skal ikke forveksles med når malingen er klar for neste strøk. Malingen kan føles tørr ut, uten å faktisk være tilstrekkelig tørr for overmaling, sier Kim Telle hos Nordsjö.



STØVTØRR: At malingen ser og føles tørr ut, betyr ikke at den er tørr.

3. Overmalbarhet

Overmalingintervallet, eller gjenbehandlingstiden, er tiden som må passere før du kan påføre neste strøk.

Viktig fordi: Maler du neste strøk for tidlig vil du risikere å løse opp eller skade det sjikt du akkurat har påført. Hvor lenge er det: Dette er helt avhengig av hvilket produkt du bruker, det kan dreie seg om alt fra 1 time til 24 timer. Informasjon om overmalbarhet finner du på boksen eller i produktdatabladet. – Gjenbehandlingstiden er viktig å følge. Ellers risikerer du å løse opp malingen du allerede har påført, at malingen du maler med oppfører seg annerledes, får en annen struktur, blir seig eller får klumper. Resultatet blir ikke pent, sier Roger Fridheim.



OVERMALBAR: Gjenbehandlingstiden angis på malingboksen og forteller hvor lenge du må vente før du kan male neste strøk. Husk at opplysningen gjelder ved optimal temperatur og luftfuktighet.

4. Brukstørr

Når malingen er brukstørr kan du ta rommet i bruk igjen. Møblene kan settes på plass gjerne noen centimeter fra veggen, og du kan henge opp bildene på veggen igjen.

– Vær klar over at møbler ikke bør plasseres helt inntil en yttervegg. Sengen og kommoden bør stå noen centimeter fra veggen for at luft skal kunne sirkulere bak. Ellers kan du få risikere å få svertesopp på veggflaten hvis inneluften kondenserer på den kalde flaten, sier Morten Berg hos Alcro.

Viktig fordi: Dette er tiden det tar før malingen tåler normal bruk uten å ta skade. Hvor lenge er det: Det tar normalt 1-3 dager før malingen er brukstørr. – De ulike tidsangivelsene er like viktige utendørs som innendørs. Har du beiset terrassen, er det brukstørketiden som avgjør når du kan gå på plattingen som vanlig igjen, sier Eirik Larsen hos Gjøco.



BRUKSTØRR: – De ulike tidsangivelsene er like viktige utendørs som innendørs. Har du beiset terrassen, er det brukstørketiden som avgjør når du kan gå på plattingen som vanlig igjen, sier Eirik Larsen hos Gjøco.

4. Herding

Herdetiden er den tid det tar for malingen å oppnå full styrke og hardhet. Under herdetiden pågår usynlige kjemiske prosesser som gjør malingsfilmen hard, slitesterk og vaskbar. Dette tar mye lengre tid enn tørking.

Viktig fordi: Under herdetiden bør den malte flaten ikke vaskes eller utsettes for mekanisk belastning. Selv om den malte flaten føles tørr, kan den få riper, skjolder eller ting kan klebre seg fast. Hvor lenge er det: Full herding tar ofte 3-5 uker. – Herdetiden er mest kritisk for flater som utsettes for slitasje, for eksempel om du har malt gulv eller kjøkkenskap. Jo tøffere belastning en flate utsettes for, dess viktigere er det at malingen får herde godt før den belastes, sier Eirik Larsen.



HERDETID: En nymalt flate bør ikke utsettes for stor slitasje eller rengjøring før malingen er fullherdet. Det kan ta flere uker.

Makstid for venting

Det finnes faktisk ytterligere et tidspunkt å holde orden på. For noen spesifikke produkter skal du heller ikke vente for lenge før du maler neste strøk!

- Bruker du en to-komponent epoksymaling, for eksempel om du maler gulvet i vaskerommet, boden eller garasjen, må du påføre det andre strøket innen 24 timer. Ellers blir epoksymalingen hard og blank og du får ikke vedheft for neste strøk, sier Roger Fridheim.
- Et annet eksempel er om du bruker en oljemaling utendørs. Oljebaserte malinger blir blanke og harde i overflaten med tiden. Venter du for lenge kan du få dårlig vedheft til neste strøk. Ser malingen blank og hard ut, bør du rugge den opp litt, mattslipe, eller vaske med kraftvask, avslutter Eirik Larsen.



EPOKSYMALING: Noen ganger er det faktisk farlig å vente for lenge. Hvis du bruker epoksymaling, må strøk 2 påføres innen 24 timer for å sikre vedheft.

Mer informasjon

- Gjøco: <https://gjoco.no>
- Alcro: <https://alcro.no>
- Nordsjö: <http://www.nordsjo.no>
- Flügger: <https://www.flugger.no>